

deres Anvendelse af den. Det er en Ting, der synes ganske simpel, og dog har det steds været overmaade vanskeligt for forskjellige Medlemmer at fatte den. — Der er forøvrigt en besynderlig Modsigelse tilstede i den Maade, hvorpaa man har taget denne Sag; snart hedder det, at navnlig mit Endringsforslag vil medføre den store Uretferdighed, at man vil jage Fæstefamilierne bort, tvinge dem til at opgive deres Eiendomsret, og, siger man, det er endda en fuldkommen Eiendomsret, som man vil tvinge dem til at opgive, medens man ellers, naar man taler om en Tvangsafløsningslov, dog kun tænker paa en saadan, der skulde gaae ud paa at tvinge Folk, nemlig Godseierne, til at opgive en halv, en omtvistet, en deelviis Eiendomsret. Naar der er Spørgsmaal om Tvang mod Fæstefamilierne, saa hedder det altsaa, at de have fuldstændig Eiendomsret til Bygningerne, men paa den anden Side hedder det, naar Taleren er om at bevare de Goder for Fæstefamilierne paa Samsø, som ere en Følge af Loven 1861 § 3 o. s. v., at dette er lige gyldigt, thi om man ogsaa nok saameget giver dem disse Rettigheder, saa har det ikke nogen praktisk Interesse, eftersom det staaer til Godseierne at tage fuldstændig Opreisning for det Afdrag eller Vedeslag, som Fæstefamilien skulde have, i Indfæstningssummen ved den nye Indfæstning; man taler da, som om Godseieren havde fuldstændig Hals- og Haandsret over de uhykkelige Fæstefamilier og kunde gjøre med dem, hvad han vilde. Jeg synes virkelig, at dette tjener til at vække nogen Mistanke om, at det dog forholder sig paa en egen Maade med den fulde Eiendomsret, som man, naar det konvenerer, taler om som saa stærk; og det har virkelig ogsaa en egen Sammenhæng med denne fulde Eiendomsret. Bistnok have Fæsterne fuld Eiendomsret til Bygningerne, men det, som giver Bygningerne for en væsentlig Deel deres Værdi, derom er det netop, at det dreier sig. Hvad kan det nytte, at man lader dem beholde Bygningerne, naar de ikke tillige beholde Jorden, hvis Sam-

menhæng med Bygningerne netop betinger disses Værdi, og i saa Henseende er der jo netop ikke Tale om nogen klar og fuldstændig Eiendomsret, men Forholdet stiller sig i den Henseende, som den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgfreds Bemærkelse, uhyggeligt. Derfor skal man see at faae dette uhyggelige Fæsteforhold ophævet. Jeg skal forøvrigt slutte med den Bemærkning, at hvilken Skæbne end det Endringsforslag, som jeg har tilladt mig at stille, maatte faae, saa er jeg mig fuldt bevidst, at jeg har bidraget Mit til at fremme Sagen. Jeg er mig ikke blot fuldt bevidst at have havt den Hensigt at gavne de paagjældende Fæstebønder paa Samsø, men jeg nærer ogsaa den fulde Overbeviisning, at jeg har gjort det ved at gaae denne Vej, og at man gjør det ved at gaae ind paa Endringsforslaget. Derimod troer jeg, at dersom det bliver forkastet, saa vil man ikke fremme den Sag, som dog saa alvorligt ligger de ærede Medlemmer paa Hjerte.

N. Jensen: Jeg maa dog tillade mig at imøbegaae den Bemærkning af den ærede sidste Taler, at der skulde være noget Misligt — jeg kan ikke huske, om det var det Udtryk han brugte, men det var dog hans Tanke — ved den Maade, hvorpaa vi have omtalt det hele Forhold, og navnlig Eiendomsretten til Bygningerne. Den ærede Rigsdagsmand udtalte udtrykkelig, at Sagen var den, at der ikke var fuldkommen Eiendomsret, fordi Eiendommens Værdi afgang af Fæsteretten til Jorden; men den ærede Rigsdagsmand er naturligtvis enig med mig i, at Bygningerne og den Grund, hvorpaa de staae, eies med aldeles fuldstændig Eiendomsret (Klein: Jeg har ovenikjøbet sagt det!), og der er altsaa ingen Underfundighed eller Mislighed i den Maade, hvorpaa jeg og mine Meningsfæller have omtalt denne Sag. Forøvrigt skal jeg med Glæde udtale, at jeg er overbevist om, at det ærede Medlem ved det Endringsforslag, han har stillet, med den bedste Billie har arbejdet paa